ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ଏସ୍. ଏସ୍. ଅକୋଲକର

ଜାନୁଆରୀ 25, 1996

[କେ. ରାମାସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଜି. ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1908:

ଆଦେଶ 22 ନିୟମ 4, 10A - ପକ୍ଷଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ - ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ଆଣିବା - ସମାପ୍ତି ଆଦେଶର ପ୍ରତ୍ୟାହାର - ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ - କ୍ଷମାଦାନ - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ - ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା: ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ସର୍ବସାଧାରଣ ନ୍ୟାୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହାର ଆଲୋଚନା ଏବଂ ଅନୁରୋଧ ଆବଶ୍ୟକ - ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଠିକ୍ ନଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ ଏହାର ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଛି - ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିଦିଆଯାଇଛି - ସମାପ୍ତି ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଛି ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା - ଏହା ଏକ ପୁରୁଣା ଅପିଲ ହୋଇଥିବାରୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟଳୟ ଦୁଇ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଅପିଲଟିର ଫଏସଲା କରିବେ ସୀମା ଅଧିନିୟମ - ଧାରା 5 ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3182/1996 ।

C.F.A. ସଂଖ୍ୟା 57/1976ରେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 24.11.84 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ୟୁ. ଏନ୍. ଭଚାୱତ, ଏସ୍. କେ. ଅଗ୍ନିହୋତ୍ରୀ ଏବଂ ପି. କୁମାର ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏସ୍. କେ. ଗମ୍ଭୀର ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିଦିଆଯାଇଛି ।

ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଉଭୟ ପକ୍ଷର ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ ।

ସମାନୁପାତିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ 20,644 ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 2-B/1970କୁ ମନ୍ଦସୌରର ଜିଲ୍ଲା ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରାଦେଶ କରାଯାଇଥିଲା । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 57/76 ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିଲା । 16 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1983 ତାରିଖରେ ଯେତେବେଳେ ଏହି ମାମଲା ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ଆସିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଓକିଲ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା 31 ଡିସେମ୍ବର, 1980 ତାରିଖରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେ ତାଙ୍କ ଆଇନ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ନାମ ଦେଇଥିଲେ । CPCରେ ଆଦେଶ 22, ନିୟମ 4 ଅନୁଯାୟୀ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଆବେଦନ 8 ଏପ୍ରିଲ୍, 1983 ତାରିଖରେ 15 ଦିନର ବିଳମ୍ବ ସହିତ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ସମାପ୍ତି ଏବଂ ବିଳମ୍ବକୁ ଖାରଜ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନଗୁଡିକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇଥିଲା; ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହା ଅପିଲକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅପିଲ ।

ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ବଚାୱତ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ବିଳମ୍ବକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡିକରେ, ଆଇନ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ଏବଂ ସମାପ୍ତିକୁ ରଦ୍ଦ କରି ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାକୁ ମନା କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଗମ୍ଭୀର ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଓକିଲ ମୃତ୍ୟୁ ବିଷୟରେ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ଓକିଲଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେବା ଏବଂ ଆଇନ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ନାମ ଦେବା ସତ୍ତ୍ୱେ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇନଥିଲା ଏବଂ କୌଣସି ତତ୍ପରତା ଦେଖାଯାଇନଥିଲା । ତେଣୁ, ବିଳମ୍ବକୁ ଠିକ୍ ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାକୁ ମନା କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଠିକ୍ ଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଧାରରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ନ ନେବା ପାଇଁ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଏପରିକି ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 16 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1983 ତାରିଖରେ ବାଦୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ବିଷୟରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ଯଦିଓ ଆବେଦନଟି 7 ଏପ୍ରିଲ, 1983 ତାରିଖରେ ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିଲା, ଆବେଦନଟି 8 ଏପ୍ରିଲ, 1983 ତାରିଖରେ ଦାଖଲ ହେବାକୁ ଆଗତ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ଦର୍ଶାଇବ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ତତ୍ପରତା ନଥିଲା ଏବଂ କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଆମେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛୁ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅସମୀଚୀନ ଏବଂ ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ । ଆଦେଶ 22 ନିୟମ 10A ଅନୁଯାୟୀ, କୌଣସି ପକ୍ଷର ମୃତ୍ୟୁ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ପରେ, ଏହାକୁ ଅଦାଲତକୁ ଜଣାଇବା ଓକିଲଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ବିଷୟରେ ଅଦାଲତ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷକୁ ଅଧିସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ସୂଚନା ତାରିଖ ଠାରୁ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ବିଳମ୍ବ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରଭାବ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ । ଏହା କୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ଯେ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ କେହି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅନ୍ୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଦାୟିତ୍ୱ ନ୍ୟସ୍ତ କରିଦିଅନ୍ତି । ଏହା ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନ ଯେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାୟ 50% ମାମଲା ତମାଦି ହୋଇଥାଏ । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମାମଲାଗୁଡିକରେ ବିଳମ୍ବ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ସମାନ ଅଟେ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାକୁ ସାରବତ୍ତା ଆଧାରରେ ଯାଞ୍ଚ କରିଥାଏ । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଓକିଲ 16 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1983 ତାରିଖରେ ମୁଖ୍ୟ ଉତ୍ତରଦାତା ଆକୋଲକରଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହା ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷର ଓକିଲଙ୍କୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଜଣାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଯିଏ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଅଧିକ ବିବରଣୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିୟୋଜିତ କରି ତାଙ୍କ ଅଧସ୍ତନ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ସବିଶେଷ ତଥ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟଗତ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ, ବିଳମ୍ବ ଘଟିବ । ତଦନୁସାରେ, ଆବେଦନଗୁଡିକ 7 ଏପ୍ରିଲ୍, 1983 ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ପରଦିନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ସେମାନେ ସୂଚନା ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଏବଂ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାରେ ଯତ୍ନ ସହକାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ, ଏକ ଛୋଟ ବିଳମ୍ବ ଘଟିଥିଲା ।

ଏହା ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନ ଯେ ତମାଦି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ଅନୁଯାୟୀ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାକୁ ବିଚାର କରିବା ଏବଂ ଆଦେଶ 22 ଅନୁଯାୟୀ ସମାପ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା ପାଇଁ ବିଚାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଏବଂ ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ଅଦାଲତ ସର୍ବଦା ଦ୍ୱିତୀୟଟିକୁ ଉଦାରତାର ସହ ବିଚାର କରନ୍ତି, ଯଦିଓ କେତେକ ମାମଲାରେ, ଅପିଲଗୁଡିକ ଦାଖଲ କରିବାରେ ଧାରା 5 ଅନୁଯାୟୀ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାକୁ ଅଦାଲତ ମନା କରିପାରନ୍ତି । ଅପିଲ ଦାଖଲ ହେବା ପରେ ଏବଂ ବିଚାରାଧୀନ ରହିବା ପରେ, ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ଉତ୍ତରଦାତା ଜୀବିତ ଅଛନ୍ତି ନା ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଛନ୍ତି ତାହା ଉପରେ ସରକାର ନଜର ରଖିବେ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷର ଓକିଲଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଏହି ମାମଲା ଅଣାଯିବା ପରେ, ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା; ଉପଯୁକ୍ତ ଯାଞ୍ଚ ପରେ ବିଳମ୍ବିତ

ଆବେଦନ ଦାଖଲ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ତମାଦି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ଲାଗୁ ହେବ ଏବଂ ବିଳମ୍ବ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ସର୍ବସାଧାରଣ ନ୍ୟାୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହାର ଆଲୋଚନା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନର ପନ୍ଥା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏହି ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡିକରେ, ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଏହି ସମାପ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାକୁ ମନା କରିବା ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବକୁ ନକ୍ଷମା କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଠିକ୍ ନଥିଲେ ।

ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିଦିଆଯାଇଛି । ସମାପ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଗଲା ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଏହା ବହୁତ ପୁରୁଣା ଅପିଲ ହୋଇଥିବାରୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଛି ଯେ ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତିର ତାରିଖ ଠାରୁ ଦୁଇ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଅପିଲକୁ ଯେତେ ସତ୍ୱର ସମ୍ଭବ ଫଏସଲା କରାଯାଉ ।

ଅପିଲକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଜି. ଏନ୍. ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ